

Поздрав Народне Скупштине

Приликом свечаног примања честитања у Краљевоме Двору, јуче је г. Јован Пламенац, председник Народне Скупштине, Његово Величанство Краља поздравно овим говором:

*Ваше Величанство,
Узвишени Господару,*

У овом свечаном тренутку, када сва Црна Гора приноси Свевишњем Творцу топле молитве за Ваше драгоцјено здравље и дуг вијек, и представници Вашег драгог народа, Вама и Вашем Дому вагда вјерног и оданог, — хитају Пријестолу Вашег Величанства, да Вам у понизности поднесу своја најискренија честитања.

Нова Народна Скупштина срећна је, што се и њој данас дала прилика, да први пут у цјелини приступи Вашем Величанству и да Вас и она увјери о својој привржености и љубави.

Она је сва прожета једном мишљу: да сталио излази на сусрет Вашим жељама у раду на корист Отаџбине.

Величанство,

Народно Представништво види у Вашој узвишеној особи не само творца данашње модерне Црне Горе, него у исто вријеме и свесрпског хероја, који је и своју музу ставио у службу српске народне мисли. Ви сте онај, узвишени Господару, који сте стално будили родољубиве осјећаје у српском народу и опомињали га, да се не потчини себичним материјалистичким идејама новог времена док не оствари главни дио својих идеала. Ваш пјеснички поклич „Онама, онамо!“ најјачи је атрибут свега тога.

Величанство,

С обзиром на данашње прилике у свијету, Народно Представништво је тврдо увијешено, да је сада више него икада Црној Гори потребна јака и искусна десница Вучедолскога Побједитеља, у којој Црногорци виде потпуно јемство, да ће њихова Отаџбина мирно моћи изаћи на сусрет свима свјетским догађајима.

Народни посланици се надају, да ће се Вашем Величанству најбоље одужити тијем, што ће свој позив вршити у духу народних жеља и интереса Пријестола и Домовине.

У понизности подносиће Вашем Величанству најтоплије честитке од стране Народног Представништва, увјерен сам, да ћу једнодушним осјећањима Господе Народних Посланика најбоље одговорити ускликом:

Живио Његово Величанство Краљ Никола I.!

Живјела Црногорска Мајка Краљица Милена!

Живио Нашљедник Данило!

Живио Краљевски Дом!

Нови зајам пред Скупштином

Н. Скупштина усвојила зајам од 3^{1/2} милиона

У недељу прве подне била је седница Н. Скупштине, на којој је претресан предлог закона о новом зајму. Зајам се склапа са Б. кр. повлашћеном општим аустријским земљишним кредитним заво-

дом у Бечу у износу 3^{1/2} милиона перпера за потпомагање домаћих пољопривредника давањем јевтине хипотекарних замова као и ради продужења радова предвиђених законом о државном зајму од 12 јуна 1909. године. Од тога зајма се има употребити 2^{1/2} милиона перпера искључиво за хипотекарне зајмове, а остатак за за остале радове. Угврђивање броја обвезница, на који се овај закон дијели, као и утврђење номиналног износа обвезница, оставља се увиђањности министра финансија. Зајам носи интерес 5% годишње све док се зајам поништи било извлачењем обвезница, било отказом. Обвезнице овог зајма ослобођене су трајно и без поговора од сваког садашњег и будућег црногорског пореза и ма каквих такса и дажбина. Сума потребна за интересе и амортизацију овог зајма има се уносити у годишњи буџет државних расхода. Као гаранције за овај зајам служе: укупни приходи од царина и царинских споредних такса, као и од монопола соли и цигар-папира по одбитку годишњег ануитета од 360.000 перп. потребног за службу црногор. зајма од 1909 г.

Обвезнице, које нијесу још извучене, могу се по вриједности одређеној од министра финансија, употребити у Црној Гори за војно-јенидбене и друге кауције, као и за пушине масе. Извучене обвезнице и доспјели купони, који још нијесу застарјели, примаће се по пуној номиналној вриједности на свима црногорским државним благарицама у исплату пореза, такса и других дажбина, које се дугују држави. Плаћање интереса врши се полугодишње 2. јануара и 1. јула по и. к. сваке године. Исплата овог зајма вршиће се у номиналној вриједности за 50 г. и савјетом полугодишњих извлачења на основу плана вучења. Извлачење обвезница бива 1. децембра и 1. јуна по и. к. сваке године. Прије 1. јануара 1902 г. не може се приступити ни конверзији зајма, ни појачаном извлачењу обвезница, ни појачаном отплату. Купони обвезница овог зајма застарјаву за 5 г. од дана рока исплате. Курс је 98% заједно с текућим интересом, а годишњи интерес 3%. Служба овог обвезница заједно с бригом око њихова извлачења поверава се кредитном заводу, коме се за накнаду око трошкова даје 1/4% од ануитета.

Државни Савјет је по овом предлогу дао мишљење да се прими у начелу и у појединостима без измене. Финансиски одбор у начелу га је примио, али у појединостима га је допунио, стављајући обвезу оснивања Хипотекарне Банке, за коју се има прво изузети 2^{1/2} милиона перпера.

Прије него се прешло на претрес самог зајма С. Вулегић је приговорно предсједништву Н. Скупштине што је за ову седницу саставило дневни ред без уједне посланика, тврдећи, да се то противи одредбама пословника. Са тиме се сложио и Л. Гојнић. Предсједник Пламенац је на те приговоре одговорио, да су неумјесни и да је предсједништво коректно поступило, додајући, да сама ствар од тога нема уштрба, јер је предлог благовремено посланицима уручен.

Када је извјестилац Бл. Анђелић прочитао извјештај Финансиског одбора и сам предлог, предсједник Пламенац је саопштио да је министар финансија ободрио и да ће га замјенити предсједник Министарског Савјета.

Др. Л. Томановић излаже да су тешке прилике нагнале владу, да склопи овај нови зајам, од кога ће се 2^{1/2} милиона употребити за Хипотекарну Банку како би се тиме народу што више помогло, а саме новчане заводе, у земљи спасле. Остатак од милиона употребиће се за довршење радова, који су предвиђени првим зајмом. Увјерава, да је зајам потпуно оправдан и препоручује га.

С. Вулегић и ако није спреман ипак говори о изнесеном предлогу, тражећи да се обавезно откупе све мјенице селска, па да им се у будуће забрани задуживање. Како је за то потребно више новца, то тражи да се цио зајам употреби у ту сврху. Признаје да је зајам потребан за спасавање народа, али нема повјерје да ће се тачно извршити.

Министар војни бригадир сардар Јанко Вукотић износи како су радови испрошили народ, како су послједице дошле нередне године, те се зеленашлук

развио и како није ништа помогло да се лихварење спријечи. Новчани заводи у почетку су корисно стали да дјелују, али како су дошле почети и многи од њих спекулативно да раде, да се дошло на мисао да се оснује Хипотекарна Банка, која је имала народу да помогне. Хипотекарна Банка се није могла у предвиђеном року да оснује због непредвиђених прилика, које су наступиле, а особито због имиграције у нашу земљу услед нередовних прилика у Турској. Сад се, вели, оснива Хипотекарна Банка да се народу помогне, па ће се тако стати на пут лакоумисленом задуживању. За ту сврху и служи овај зајам, којим се не терети ни народ ни држава. Он ће исплатити до сад непознате дугове на страни и њему се нема шта приговорити, јер се закључује под повољним условима.

Саво П. Вулегић налази да услови нијесу повољни и да се зајам неће извршити тачно, него да ће се као и с првим радити преко предвиђених одредаба.

Послије тога приступило се гласању и предлог је у начелу усвојен једногласно — са 52 гласа.

Када се приступило претресу у појединостима С. Вулегић тражи да се у чл. 1. унесе да овај зајам служи специјално за хипотекарне сврхе, али његов предлог није усвојен, него је чл. 1. примљен онако како је прочитан.

Код чл. 2. који је унио Финансиски одбор, С. Вулегић одобрава овај предлог одбора, али ради јаче гаранције тражи да се Хипотекарна Банка уреди законом а не пословником. Др. Л. Томановић изјављује да прима мишљење одбора. С. Вулегић тражи да се Хипотекарна Банка уреди законом или да се означи да се влада обавезује да исплати све селачке дугове. Др. Л. Томановић изјављује, да је довољна гаранција оно што је одбор означио, што даје повода С. Вулегићу да понови свој захтјев. Јоко Гојнић тражи да се законом банка уреди како би се стало на пут сваком приговору. Извјестилац Б. Анђелић налази да је довољна гаранција оно што је одбор предвидио, па шта С. Вулегић изјављује, да је и прије тако било, али да ипак није ништа учињено. — Нови чл. 2. прима се онако како га је одбор предложио. Остали се чланови примају без дебате.

Послије тога приступило се коначном гласању и предлог је и коначно усвојен са 48 против 4 гласа.

Турци о рату у Триполису

— Мишљење турског војног аташеа —

Турски војни аташе у Биограду изјавио је биоградском дописнику сарајевске „Самоуправе“ о турско талијанском рату у Триполису ово:

У Триполису је рат затекао једну нашу дивизију, која је бројала 15.000 људи. Муниције је било довољно, чак више, него што је непријатељ и мислити могао. Ова је дивизија имала потребан број официра, а ми смо у стању да пошаљемо још колико год треба. У осталом ових 15.000 људи није једино сачињавало тамошњу војну силу, већ само инструкциони кадар тамошње наше војне снаге.

С овим, што су имали, могли су успјешно бранити Триполис против све морнарице више дана, али су били сигурни, да га на крају неће моћи одбранити. Потребно им је било повући се још и зато, да би могли прикупити око себе војну главну снагу.

Главна снага Триполиса је у урођеницима, који су организовани и подчињени војној струци још за времена Абдул Хамида, и у добровољцима. Оставили су, дакле, вароши, да би их, прикупивши снагу, могли поново заузети.

Осим тога, они ће овако прекинути све комуникације приморске вароши са унутрашњошћу, окренути све караванске путеве на Египат и Тунис тако, да ће и сами Талијани морати напустити те приморске вароши.

Талијани су успјели да подмите неколико поглавица арабских Кабила у самој вароши Триполису, па су мислили да ће то тако лако ићи кроз цио Триполис.

Што се тиче муниције, она ће се увијек моћи доносити. Морска обала Триполиса и Бенгазије дуга је преко 2000 километара. А на тако широком простору ни једна поморска сила није у стању да сасвијем спријечи увоз муниције.

Као што видите, нама није потребно да довозимо муницију преко Туниса или Египта. Поред тога, тамо осим онога што држава по дужности из својих средстава снабђева војску, данас стоје милиони лира из Индије, Египта, Туниса и са других страна као прилози исламског свијета.

Послије тога аташе је још рекао да ће Турска до краја бранити ујорно Триполис и да се она не боји ни најмање талијанске акције у Дарданелима или ма гдје на њеним обалама Јејетског и Јонског Мора.

Нови будимски епископ

— Какав је д-р Георгије Зупковић —

Новосадски „Браник“ није баш ни мало задовољан ни новим избором Светог Синода, ни изабраним новим будимским епископом. О томе он доноси уводни чланак, из кога видимо само оно што се односи на новог епископа како би се видјело како се о томе избору суди у самим тим крајевима. „Браник“ пише:

„Изабран је за будимског епископа д-р Георгије Зубковић, сасвим млад човек. Врло је похвално, што је тај млад човек својим трудом задобио докторат богословије. Ми тога новог будимског епископа не познајемо. Знамо, да је неки унук покојног будимског епископа Арсенија Стојковића, а отац му је чистити Србин Зубковић, сестрић покојног владике Стојковића. Нема сумње, да д-р Зубковић има потпуно квалификацију за епископа. Али је питање, да ли има квалификацију баш у овом случају. Мјесто будимског епископа је тако ексконцирано у пријестовници Угарске, да не може свако репрезентовати српског епископа. Покојни учени архимандрит Иларион Руварац, кад је био изабран за темишварског епископа па и задобио прешњу потврду, предомислио се у пошљедњем часу, јер се бојао, да неће имати способности за репрезентацију.

Новоизабрани будимски епископ је сасвим млад човек, једва ако је и достигао године, које прописују канони. И обичај се човек у тим годинама једва учије кретати у великом свијету. На сваки начин је д-р. Георгије Зубковић имао времена, да чека на епископску митру У опште, иако младост није никакав канонски инпедимент, ипак је чудновато, да ће данас у синоду бити три архијереја, три саразјерно млада човека а у источној цркви православни свијет воли да види архијереје, који и у спољашности својим зрелим годинама ипонује.

Ми држимо, да је са избором будимског епископа учињена погрешка. Али то је оно, што се сваки наш епископ боји, да му окретна и симпатична личност као будимски епископ може да шкоди у пријестовници Угарске. Томе баш служи за примјер и сам садашњи патријарх. Ствар је дошла до тога, да се и сам покојни патријарх Бранковић бојао Лукијана Богдановића, кога је управо он и поставио за будимског епископа.

Али на сваки начин да се синод имао обзирати на то, да будимски епископ буде личност, која би у Будимпешти, у пријестовници Угарске, знала репрезентовати и јерархију и српски народ. На то је мјесто требао доћи зрелији човек, па Европејац, а за ово би на сваки начин имао био квалификацију архимандрит манастира Коваља“.

Мисли

Многи своје незнање хоће да прикрије хвалом да је практичар.

За многе је срећа ако их и други за срећне сматрају.

Прегршт злата често обори и најјачег човека.

Пакост је срдита немоћ, али и одблесак рђаве душе.

„Света оснета“, али је правичност неуомљива.

Дужности се многи сјећа кад хоће да се правда, или кад другог на њу позива.

Валси

Српство

Просвјета у Србији. Министарство просвете завело је једну корисну новину: од сада ће се сваког школског тромесечја састављати статистички подаци о стању државних средњих и стручних школа и број ученика и наставника у тим школама у Србији. Рад на прикупљању тих података за прошло тромесечје већ је отпочео. Према подацима, који су до сада прикупљени, у Србији има 31 државна средња и стручна школа. Од њих је једна богословија, пет учитељских школа (3 мушке и 2 женске) и 21 гимназија, једна реалка, једна женска гимназија и три више женске школе. У свима овим школама има данас 11.857 ученика и ученица, што значи да на сваку школу долази просечно по 382 ђака. Највише ученика има у крагујевачкој гимназији (831), затим у другој београдској гимназији (813) и у београдској вишој женској школи (803). А најмање ученика имају јагодинска учитељска школа (115) и неготинска учитељска школа (71). Наставника у Србији има свега 540. Од њих је 11 директора, 19 директор-професора и управитељ-професора, 239 професора, 67 суплентата 79 разредних учитеља, 28 виших учитеља 97 учитеља и учитељица. Од свих наставника било је прошлог тромесечја у школама на раду свега 489 а осталих 51 су: народни посланици њих 13, на одсуству 10, на боловању 13 и 10 на раду у другим заводима, као музејима и тако даље. Статистички подаци о ученицима и наставницима у приватним средњим и стручним школама такође се раде.

Народна Банка у Србији. Пошљедњи извештаји са Београдске Берзе кажу, да је курс наполеондора опет вратио назад, пошто је прије неколико дана био достигао висину од 10 пара по комаду. Тренутно се била осјетила већа тражења злата и то је утицало на курс. Иначе изгледа, да је стање на новчаном тржишту лабавице него с јесени и да се полако понавља враћа банкама, пошто је главни извозни посао престао. Те се опадање најбоље даје констатовати из пошљедњег стања Народне Банке. На дан 22. новембра о. т. било је у оптицају за 548 милиона динара и за 146 милиона динара златних банкнота. Међутим, још прије мјесец дана и златних и сребрних банкнота било је у оптицају за по 4-5 милиона динара више. Друге стране, нагло је порасла метална готовина банчина а то је најбољи знак да је Народна Банка у стању не само да је одржи, него и да је повећа. Звечећег новца у злату било је за тридесет један и по милион динара, а то је највећа сума злата коју је Народна Банка икад имала. Крајем септембра златна готовина није износила ни тридесет милиона, а почетком ове године варирала је око 24—26 милиона. Да се потреба у кредитну смањила, најбоље се види из тога, што је сума zajmova по текућем рачуну снала на два и по милиона динара, док је средином октобра износила 3,7 милиона динара. Активан рачун сребра још је доста висок (износи 19,4 милиона динара) али тек се и ту показује опадање. Јер, највише стање тих zajmova било је прије мјесец дана и то за читав два милиона веће него сада. Стање мјеничног портфела мање је изложено промјенама и сада износи 8,7 милиона динара. У марту, па до јуна ове године дисница је износила

ПОДЛИСТАК

Харфиста Јосиф

— Јан Неруда —

Године 1848. мало смо коју задаћу радили. На се ријетко догодило, кад што смо погодили. Наш професор, који пам је по тадашњем обичају предавао све предмете, а ни у једном се добро није разумио, био је најприје математичар, природослован, а последице врло брбљиви политичар. Догодило се, да из већине предмета нијесмо ништа научили, да нијесмо научили ни математичку, јер је био његов привилегијан, ко није од природе математичар, тај је не може научити, да ни из латинског нијесмо цијеле школске године дошли даље од првог, у хрестоматију уврштеног поглавља „Германија“, гдје описује Тацит флору у старој Швајцарској, и да је заборавио на задаће, јер су га ђаци увијек питали за политичко мишљење. Тако се некад догодило, као што је већ споменуто, да задаће нијесмо радили.

Било је прекрасно провјетно послје подне, када сам с једним задатком с пријеводом с њемачког на латински управо се мучио. Дјечаци су ме чекали код мајдана иза градеких врата, гдје имале бити велике војничке вјежбе,

око шест и по милиона. Ломбардни послови код Народне Банке готово су незнатни. Замови у сребру износе сада око два и по милиона према два у почетку године. Министарство Финансија одржава рачун привремене размијене на 5,7 милиона динара, а сем тога држана је есконтвала понова за седам милиона динара. Међутим, у оптицају има мање сребрних банкнота тако, да резерва износи преко три милиона. Али, та резерва још не прелази ону десетину од 3,75 милиона, за колико Народна Банка добија ванредно повећање по ријешеној Министарског Савјета.

Словенство

Избори у Хрватској. Овијех дана вршени су избори посланика у Хрватској и Славонији. Каква је изборна борба била, довољно је да цитирамо шта један хрватски лист о томе пише „Хрватски Дневник“ вели:

Томашић је полудио. Као махнит даје затварати опорбене кандидате и изборнице. По свим котаревима у Хрватској пуни су затвори најодличнијих грађана, сељака и обртника. Оружници имаду налог, да затворе свакога, који би се усудио агитирати за опорбене кандидате. Нема ту никакве разлике: био он свучиљни професор, или свећеник, или одвјетник или сељак. Ако би се когод успротивио, оружници имаду налог, да у потребије бајонету. Бојати се је, да ће се на дан избора у много мјеста догодити велике несреће. Крвопролиће је неизбјежљиво, ако бјеснило Томашићево бар у задњи час не попусти. На хиљаде војска и жандара је поразмјешено по цијелој земљи, да запријече приступ опорбеним изборницима на биралиште, и да насилљем протуррају владиног кандидата. „Хрватска“ пише у броју од уторка пуним правом: „Томашић је овим последним чинима понашио све мостове између себе и народа, он се је искључио из свога народа. Искључио се је за увијек“. Бан Томашић је најбесрамнији кортеж, што га је икада видјела Хрватска. У котаревима, гдје су његови кандидати у погинули, он тражи немилеце земаљски новац. По десетак хиљада круна добијају ових дана поједини котаревци: овдје за градњу школе, тамо за градњу или поправак цркве или жупског стана, па опет за градњу мостова и путева и т. д. Разумије се, да све то иде из земаљске благање, а котарски предстојници тим новцем у рукама агитирају међу народом и приповиједају: ово новаца, бан их је послао, ако гласујете за његова човека, — ако већете, ви нећете добити школе, цесте и т. д. Зар збиља нема средстава и начина, да се запријечи оваква неморална работа? — Д-р Јосиф Франк саопштио је у „Хрватској“ шведећу изјаву: „На упите пријатеља из крижкога котара јављам овим свим својим цијелим изборницима поновно, да сам из здравствених разлога овај пута одустао од кандидатуре, те својим изборницима препоручам, да пораде и гласују за мога сина дра. Овај моја одлука је тврда и неопозива, те бих врло жално, када би моји пријатељи против моје изричите молбе моју кандидатуру истакнули“. — Као што је јављају из Загреба, за први два дана избора у Хрватској и Славонији изабрани су: 20 посланика из српско-хрватске ко-

алиције, 20 из хрватске странке права, 19 из владине странке, 4 из сељачке странке, и по један из независног средњег клуба и српске радикалне странке.

Руско дјело о хрватским мученицима. Руски учењак А. М. Лукјаненко написао је олежко дјело о „Политичком и књижевном раду браће Зринских Франкопана“, који неће само занимати литерарне историчаре, него у опште сваког културног Хрвата. Уз Руса Кулаковског, који је написао знаменито дјело о илирском покрету, и Петровског, који недавно написао најбољу студију о Петру Хекторовићу, ево опет Руса, који ће најбоље приказати и политички и књижевни рад двају хрватских мученика.

Србин пјевач међу Словенцима. Словеначко ђачко пошорно друштво у Трсту приредило је прије неки дан концерат, у којем је уз остале словеначке умјетнике, махом чланове и питомце словеначке љубљинске „Glasbene Matice“, судјеловао Србин Љубиша Иличић, члан словеначког Дежелнога Гледалница у Љубљани. Иличић је уз бурне аплаузе пјевао све саме словеначке пјесме: Твоје очи, о декле... од Преловца, „Поглед у недољжно око“ од Недведа и „Последна ноћ“ од Порме. Критика признаје Иличићу умјетнички ишколован глас, дар и чувство, те вели, да служи на дику и понос своје учитеља М. Хубаду, концертном мајстору словеначке Глазбене Матице.

Нови куршум. Руски Црвени Крст поднио је ратном министарству молбу ради састављања комисије, која ће испитати *шљавсти куријум*, који је уведен у њемачку и аустро-угарску војску, те да се испостави значај тога новог куршума с гледишта војно-пољске хирурргије и војно-санитарног посла. Јер ушљед несталности тај се куршум за вријеме летјења *преврте* и удара у тијело *доребарке*, те тако причињава исто онако ужасне ране, као и злогласни енглески „думдум“. Куршуми, чију је употребу *забранила* хашка међународна конференција.

Енглески краљ као цар Индије

— Крунисање краља Ђорџа у Делхи —

Свечаности крунисања енглеског краља за цара Индије у Делхи биле су сјајне. Како увијерају они, који су овим свечаностима присуствовали, такав се сјај није могао нигде видјети.

Као што енглески листови пишу, нови цар Индије је на коњу ушао у Делхи, у прастару пријестоницу хијндуских великих могула. Неморално послје царва дивног хата није су дикотне кочице царичине. Царица Мари је имала на себи свезано рухо од тешке индике свиле извезено љубичастим ружама. У руци је држала први свидет сушњобран, а крај ње одређена урођеничка великашица хладила је у лезенку, која је сва била окована драгим камењем. За телесну стражу царском пару била је наименована чега енглеских кадета, који су царева парина и царичине кочице околњавали. Марли кадети у плаво-бијелим униформама, које су биле искићене златом, прекрасно су увеличавали помену уласка. Последице царског пара ишли су урођенички индски владари у величанственој поворци, од чести на којима од чести у каруцама. Свечана је поворка ишла главним варошким улицама међу шпалиром маса, које су бројале силне хиљаде свијета.

моћном. Онда ћу вам нешто зајевати, а затим приповиједати. Управо читам једну особину красну њемачку књигу, ево ову: већ је замазана и стара, не би у њу ни завирили, да видите, шта у њој пише. Већ ћете чути! Узео је моју задаћу и писао је оловком на другој страни.

Харфиста Јосиф био је красан човек. Нико није знао, ама баш ништа о њему, о његовом прошлком животу. Становао је на „Овезди“, а жена, код које је становао, приповиједала је, да је већ много шта видјела, према нема ништа друго осим много књига које му не требају и неколико лијених одијела, које никада не носи. Тек пред неколико дана дао је сашити црни фрак, црне гаће и бијели предук, бог би га знао, чему му то треба! Гостовничари су га веома радо гледали, јер, камо је год спо, дошло је за њиме много људи: пјевао им је тамо пјесме, какве још никада нијесу чули, и причао им је такве приповијетке, да су се чудили. Своје приповијетке, говорно им је, прочитао је све из ових њемачких књига, које су видјели, да чита. Приче су биле његове властите, као да су из живота узете, и многом слушању чинило се, као да је Јосифова прича њега самога за јунака одабрала. Из тих њемачких књига учио је нарочито приповиједати, чак му се једном омакло,

Најсјајнија тачка светковине било је поклоњење у граду. На великој отвореној пијаци у тврђави стајали су на високој трибини дивни пријестолји од сивог злата. Долазак царског пара објавио је пуцања из топова. Кад је последице усклика настала мртва тишина, потели се цар и царица на су њијемо достојанствено заузели своја мјеста. Цар је имао на себи генералску униформу, на грудима му сјале се колајне индискког реда и траке око кољена. Царица је носила хаљину од бијелог броката, а на глави јој се сјала индиска царска круна.

У мртвој тишини наједаред загрми пушкарска ватра и уз непрекидан пуцањ из пушака почне церемонија поклоњења. Урођенички, вазални владари и принчеви по реду прилазе пријестолу на у знак своје покорности стављају своје мачеве на степенице пријестолја. Призор је одиста величанствен. Вакрсавају древна времена, призори бајовитих времена. Кад се свршила церемонија, загрмеше топови. Цар устаје с мјеста на захваљује. За тим се поворка крене према шатору, под којим ће бити крунисање, а који се већ од неколико дана амо строго чува, јер је међу осталим шаторима неколико пута избила ватра. Пожар је онушостио прекрасни државни шатор и шатор намјештеников. Ту су провали предмети, који су врједили силан новац.

Крунисање је извршено уз неомисан сјај. Дванајест хиљада гледалаца из Европе, двадесет хиљада војника и хиљада војника и педесет хиљада урођеника јавило се, да честита цару и царици Индије. Кад се цар попео на пријесто, поклоњено се народу, исто тако и царица. Последице крунисања се први хајерабадски низам поклонио, а за тим бародски ганквар, против кога је у овај мах у Лондону у току парница због прељубе, а који је у Лондону био приликом љетошњих крунџбених светковина.

Краљева прокламација изазвала је велико одушевљење. Напротив пак изазвала је велику изненаду, кад се прогласило, да ће се пријестоница из Калкуте преместити у Делхи, у некадашњу пријестоницу великих могула. Енглеска влада, прије по што је изнијела на јавности своју одлуку, најприје се поверљиво распитала у индискских владара, којима сви од реда радосно прихватили глас о премјештају пријестонице. Наравно да се та ствар у толико мање свиња Калкутанцима. Но свакако ће још проћи најмање три године, док Делхи постане пријестоница Индије.

Црква и држава у Француској

— У Француској цркве рђаво стоје —

Ускоро ће се навршити шест година од како је француски парламент примио закон о растављању цркве од државе, а пет је пуних година од како се тај закон у Француској изводи.

Шта је све учињено до сада по овој ствари најбоље је открио познати католички писац Јулије де Нарфон у једном свом предавању што га је држао овијех дана у „Societe des Hautes Etudes sociales“.

Он вели:

Материјални су губитци католичке цркве силни. Пошљедњи буџет дао је цркви 35 милиона франака. Уз то треба рачунати посјед небројених зграда, као и имање црквених општина и бискупских менса у износу од 351 милион франака.

да је сам некада такве њемачке књиге писао. Написати је допета знао веома добро, а кад га је ко замолио, освједочио се о томе. Једном само није хтио молбу писати, говорио је: „И без тога вам велика господа неће дати ништа драге воље, немојте се срдити, али нећу писати“. Нико није знао о њему ништа извјесно, нити је могао касније дознати, чак ни имена нијесу докучили, и мени је остао тајанственим појмом, поствичком, која нас прекомјерно занима.

Харфист Јосиф радио је латинску задаћу. Ја, још непрестано забунен, листао сам неколико бројева „Вечерњег Листа“, који је лежао пред Јосифом и узео сам у руку ову њемачку књигу, из које је Јосиф хтио судјелом приповиједати. Назло је био: „Herbstblumene“ од Jean Paula. Ту књигу онда још нијесам познавао, гледао сам тада ону занимљиву приповијетку, о којој је Јосиф приповиједао. На отвореној страни нашло сам мјесто, које је било оловком подучено. Гласило је: „Јеси ли са геницима, које савременици не разумију другачије, него ли си удаљеним суњанима? Тек последице стидећег оназимо их и убрајомо у овај дио неба, у који су се можда већ данашње ноћи понављали: јер је пут њихових зрака требао до земље много времена. Појесам ни сам знао зашто, узео сам оловку и записаво наслов и рибечи.

све је то припало држави, департеманима и политичким општинама. Сада имају јединици у већини парохиа само мали дохотак.

Они живе понавине од милостиње, која се узимаје нешто ради штедљивости, а нешто ради сиромаштва општинара. Држави је закон предвидио пет случајева у којима се може захтевати распуст једне цркве. До сада је држава дозволила 150 таквих случајева. Нема ни и предви, да ће се материјално стање цркве побољшати. Пара је забрањено оснивање законском допуштених црквених општина, које би се тиме биле кадере, да примаму дарова и закладе и тако омогућале цркви да поновно прибави себи имање. И тако је дошло, да је закон о растави цркве и државе — који је закон слободне, постао кобан по католичку цркву. Све слободне цркве не користе то, јер је папа забрањено, да се црква њима послужу. Ништа није боље ни са моралном ситуацијом цркве. То се види да семенити свештеници указују тек половином долакошњег броја питомаца. Већ сада су се многе парохие морале удружити ради поманања свештеника. То ће у будуће још у већем броју учестати. Саме те неприлике по цркву нијесу настале законом о растави цркве од државе. Разлози су дубљи. Овај их је закон само указао очитије.

Дневник

Никољдан. Као и сваке године, и јучерашњи Никољдан прослављен је свечано. Вријеме је било изванредно лијепо и топло, тако да је и оно допринијело да свечаност испадне још радосније. Пријестоница је била сва искрићена заставама. По улицама је била велика множина народа, који се кретао махом према цркви и двору. У манастирској цркви била је свечана архијерејска литургија са благодарењем на којем су присуствовали Краљевић Нашљедник и Књагиња Нашљедница, Књагиња Наталија, Књагињице Ксенија и Вера и Књаз Петар; Краљевска Влада, дипломатски кор у пуној гали, народни посланици, генералитет, официрски кор, великодостојници и многобројно грађанство оба пола. На хору је веома складно пјевало Друштво „Његош“.

По благодарењу у 10^{1/2} час. било је у великој дворници Краљева Двора примање честитања које је оглашено пуцањем из топова.

Његово Величанство Краљ, узвишени слављеник, стајао је у средини салона, окружен члановима Краљевске Породице и Краљевске Владе.

Најприје су били примљени чланови дипломатског кора, које је предво њихов свуда у пријестоници особито уважени доајен, талијански посланик г. барон Сквити ди Палермити. Сви су дипломати били у својим сјајним униформама са разним одлицима. Били су дошли са госпођама. Краљ им је ср-

дачно захвалио на топлим честиткама, проговоривши са свакојим од њих по више љубазних ријечи. Тако исто указао је господи члановима дипломатског кора топлу пажњу и Нашљедник с осталим присутним члановима Краљев. Породице.

Иза дипломата, које је допратио и испратио Маршал Двора г. Сл. Рамадановић, дошли су на честитање народни посланици, које је корпоративно предво њихов уважени предсједник г. Јован Пламенац. Чим су посланици у полукругу стали испред Господара, пред којим су се дубоко поклонили, г. предсједник Народне Скупштине Пламенац ступио је напријед и звониким гласом поздравио је Слављеника веома топлим родољубивим говором, који саопштавамо на челу листа. Говор г. предсједника био поздрављен бурним дуготрајним клицањем Краљу и Краљевском Дому. Краљ је милостиво пружио руку г. предсједнику Скупштине, као и свијема посланицима, захваливши им на честиткама и видним доказима вјерности и љубави.

Примање даљих честитања у дугој свечаној поворци ређало се по утврђеном церемонијалу. Свак је Краљу пристунао са страхопоштовањем и осјећањима љубави и привржености.

Честитање је трајало до 11^{1/2} часова. За све вријеме честитања пред двором је свирала војна музика. По свршеном честитању, пред Краљем, који је био на дворскоме балкону, дефиловала је војска. На улици испред Двора била је маса народа, који је с усхићењем посматрао одлично држање и изванредни изглед наше војске.

Одмах иза тога у дворској капели служено је свечано благодарење поводом именована рускога Цара Николе. И на томе благодарењу били су присутни чланови Кр. Породице, Кр. Влада, великодостојници војног и грађанског реда, руски посланик с особљем посланства, г. пуковник Потапов с руским официрима, који се у нас налазе на служби. Пред капелом је била упарађена војска.

Послије благодарења било је примање честитања у руском посланству. Необично велик број посјетилаца био се скупио у просторијама посланства. Сви кругови пријестонице били су заступљени. Г. и г-ђа Арсењев такмичили су се у љубазности. Посјетиоци су били богато угошћени. Одјељења посланства била су испуњена словенским гостољубљем и добродушношћу. Свак се пријатно осјећао. Управо кад је био у посланству искупљен највећи

број посјетилаца дошао је Краљ са Нашљедником и Књажевима Мирком и Петром. У десници Краљ је држао руску маршалску палицу опточену златом и бриљантима. Краљ и узвишени Синови били су поздрављени дуготрајним клицањем. Господар је чиститао најприје г. и г-ђи Арсењев, који су били пријатно ганути владалачком пажњом, па је по томе честитао г. и г-ђи Потапов и осталим руским официрима. За вријеме закуске Краљ је наздравео Цару, Русији и братском руском народу, а г. Арсењев Краљу, Краљевској Породици и Црној Гори.

Пријестоница је синоћ била сва осветљена. Пливала је у мору свјетлости електричних сијалица и свијећа са прозора свијех домова.

Бал у Двору. Синоћ је у Краљевоме Двору био сјајни бал. Било је много отмијених званица оба пола. Били су сви чланови дипломатског кора са госпођама, наши министри, митрополит, предсједништво Нар. Скупштине са часништвом, официри, великодостојници, виши чиновници и угледни грађани. Јасна електрична свјетлост преливала се по богатству тоалета и униформама и живописности народнога свечаног одјела. Призори, које су пружили велики салон и остала одјељења Двора, били су пуни отмијености и разноликости боја и сјаја. Чим су се свезванице искупиле, ушле су у велики салон, гдје су сачекале Краља и Краљицу и остале чланове Кр. Породице. Водећи Њено Величанство Краљицу под руку, Краљ се са Краљицом појавио на вратима Њена салона и ушао је у велики салон. Сви присутни поздравили су Њихова Величанства дубоким поклоном. Краљ и Краљица држали су краће вријеме серкл са господом и госпођама, па је за тијем отпочела играња. Српско коло су повели шеф војничке куће генерал Мартиновић и предсједник Народне Скупштине Јован Пламенац са Њеним Краљем. Височаном Књагињом Нашљедницом Милицом, којој је с лијеве стране био Њ. Кр. Вис. Књаз Мирко, Краљевић Нашљедник у богатом црногорском одијелу, које Његовој дивној појави даје још љепши изглед, водио је у колу г-ђу Милицу, супругу генерала Мартиновића, а исто тако у колу су учествовали и остали чланови Краљевске Породице са дипломатима у њиховим госпођама и домаћим отмијеним званицама. Њихова Величанства сједила су заједно на фотељама и посматрала игру кола, које је на све присутне учинило о-

собити утисак. Иза кола ређале су се једна за другом час српске, час стране игре уз одличну вирку војне музике, која је тога вечера под управом својег капелника г. Вимера изванредно вјешто изводила разне композиције.

Испред поноћи бјеше кадрил. У средини колоне био је Његово Величанство Краљ, који је узео удјела у игри кадрила са госпођом Арсењев, супругом рускога посланика при нашем Двору.

На поноћи је служена закуска у великој дворској грлезарији. Краљ је повео трпези Краљицу, а Нашљедник госпођу Арсењев. Све званице биле су богато послужене. У гостољубљу и пажњи према званицама такмичиле су и Краљица, и узвишене снахе и Књагињице кћери.

Готово до 2 часа по поноћи трајала је играња, и тад су се гости разишли у најљепшем расположењу, очарани милостивом пажњом и срдачним пријемом, на који су наишли на синоћњем балу у Краљевом Двору.

Честитке Господару. Његово Величанство Краљ примио је поводом јучерашњег дана масу телеграфских честитака из земље и са стране. Господару су топло честитали сви страни владоци. Многобројне честитке Господар је примио из српских и осталих словенских крајева.

Краљ у Позоришту. У недјељу је Њ. В. Краљ Господар благоизволио да посјети представу у Н. Позоришту. Давао се комад из живота херцеговачких муслимана „Ајша“. У дворској ложи били су посланици њемачки, турски и бугарски. Кућа је била пуна. За вријеме представе Њ. В. Краљ Господар, који је благоизволио с пажњом да прати до краја приказивање комада, милостиво је изволио да удостоји своје пажње лијепој игри г-ђе Вучићевићке, која је приказивала Ајшу, аплаудирајући јој, а нарочито обраћајући своју високу пажњу њеном објашњавању с оцем. Комад је ишао с натегом, а хорони су били слаби и дисхармонични, што је и до конфузности доводило, без чега се могло проћи нарочито с обзиром на високу посјету.

Одликван. Њ. Вел. Краљ благоизволио је јуче приликом свечаног пријема честитања одликовати г. Душана Греговића, министра иностр. дјела, Даниловим орденом II степена.

Срдачно честитамо г. Греговићу ово високо одликовање.

„Разумијеш ли малишу, што си заинео?“
И црно, блједо, већ ослабљено око харфи-
стиво гледало ме је позорно. „Не разумијеш
ли неће ти шквонити, другима је шквонило,
јер су разумјели! Ево задаће и бјежи у
игру!“

Одбацио је лоју задаћу, ухватио неколико
акорда и стао пјевати праправим и непра-
вним гласом:

Преко гора, преко дола
код господског врта,
жуљно је лијеви синак
машинеке јабуке.

А он их је жуљно
није се ни вадао,
дошла к њему лијепа дјева,
да ју испроси.

Листак са јабуке,
пао ми је у море
небу се, драга, жениш,
док не буде слободне.

Опет пјева своју дротарску!“ хукне јед-
ан од присутних. — Да, Јосиф је имао
неколико тих лијежих пјесама моравских и
словачких. Увијек их знао понављао и пјевао
их је најрађе. Записивао сам их за њим, а
он ме једном заштити: „Не чини ли ти се
код њих, као да ти дах погостаје, а глас
се слезе? Ти си још малишан и не разум-
ијеш то!“

Вруће је некако суцпе о духовским благим
данима. Тешко је пратила његова вру-
ћина бијели Праг, све је гушила и погнени
вала. тјеме је палила као жар, тијело до кр-
вавог зноја. „Мала Страна“ била је тиха,
мртва, немомична, као да се бојала изаћи
из власите ејени, да најмањим повртом
тешку врућину још неосенијом учини. На
улицама је мало ко, а ако је било таквих
сиромаха, вукао су се полагано и лијено,
уживајући на сваком засјећеном мјесту, жељно
дисали, и чинило им се, да је ипак однекуд
дуцоу ијетар.

Нагло почну људи излазити из домова, без
вапута, без шешира, како то допушта мило
сујеједство на нашој „Малој Страни“. На ли-
цима свију је дивљење, ужас, страх. Па-
тања дете овадо, овамо. Учинило им се да
су чули грмљавину, као да долази од пу-
цања са „Старог Мјеста“, то је учинило сви-
ма — а у овој јавој из далека пригушеној
грмљавини — нема опасности: на „Старом
Мјесту“ пуцају једни на друге!

Ту већ долазе нагло људи преко моста,
Стари и млади, оружани и неоружани, муш-
карци и жене у чудноватој мјешавини, сва
су лица бијела или од страха или од бола:
„Помозите браћо! Код војног заповједништва
папали су на нас, пуцају на људе. — крве
тече!“

Ријеч „крв“ као да је све упалила. „Шта?
папа крв?“ Брзо је било све на окупу, шта
није могло и опште одољети бољу. Фјакер-
исте су нагло одлазили, да им вода не би
страдала, камене леги, крамарски шатори у
свакојак ствари се гомизају, вуку, учвршћу-
ју, већ стоји ондје прва барикада, друга,
трећа у трећ оку за њом, за једну уру све
су главније улице забарикадиране.

Опет велико узрјавање. Раширила се на-
јест, да долази неколико стотина људи Пра-
жанима у помоћ. Много људи нагрне бри-
ским градским вратима, камо се већ сељани
приближавају. Градска се врата отварају и
чета оружаних сељана, бројна до двије сто-
тине мужева, грне у Праг и иде, пјевајући
градом преко барикада низ Острукову улицу:
свеска музика свира им путем аустријску
химу.

На „малоустраском тргу“ застају, да се
урде. Даље грну у Кармелитанску улицу,
гдје код старе поште стоје два тона и вој-
ска. Гошви загрле, неколико људи се сруши.
Ипак, напријед! Гошви се нагло окрену и по-
ставе према Онезди, чак до оружана. Ондје
опет бој, грмљење топова. Многи је првзор
жалостан, прежалостан.

Неколико маких љака ишао је за сељани-
ма, све смо хтели из блата видјети. Ондје
опазим, да из једне куће долази едегантно

обучен господин, изгледао ми је некако по-
пат, нијесам хтио ијервати властитим очима,
да би то могао бити харфијста Јосиф. Нови
лијени шешир патувао је над обривама, по
изгледу духовног лица, црни фрак, црне
гаће, бијели прелук и жуге рукавице —
било је одијело управо као за игру. У сва-
кој руци држао је по велики шишољ.

Ишао је тихо и међу множином достојан-
ствено. Неодољиво ме је силом паметно ву-
кло за њим.

Дошао је до најпрвог реда и поставио се
на хрпу камена. Тек што је патезао око
прве ништоје, затетур се. Кугла из пушке
погодила га је усред прса: ништољ падне
му на земљу. Прихватили су га, кад је па-
дао, из уста његових изашло је гласно, зву-
чно: „Штаго Вам Бог!“

Одвинуо се га у кућу, камо сам опет на-
стао за њим. Метнуо га су на под и опет
отинили. Мене је опазно и заинуо себи.

„Оставио сам ти.“ Код Сушица“ двије зми-
ге за спомен“, шаптао је, „то сам знао.
Сада иди кући, малиша, да ти мајка не бу-
де у страху.“

ОГЛАС

Сви ниже изложени Закони, Стеногр. Биљешке Црногорске Народне Скупштине за Краљевину Црну Гору и Албуми, Јубиларна издања са назначеним цијенама могу се добити на Цетињу у књижарима: Мартиновића и Иванишевића и А. Рајварна; у Подгорици у књижарима: Коста К. Станића и Рундо и Загора; у Никшићу у књижарима: Симата Гарчевића и Ш. Лаковића; у Колашину: у књижари: Кулачића и Тошковића.

1. Устав за Кр. Црну Гору	Перп. 1—
2. Закон о редбе, уједства и др. за осн. школе	2—
3. Закон о нар. школама	50—
4. Закон о судском поступку у грађанским парницама	1—
5. Закон о штампи	50—
6. Кривични Закон	2—
7. Закон о изборима народних посланика	30—
8. Закон о уређењу Држ. Савјета	30—
9. Закон о пословном реду у Држ. Савјету	30—
10. Закон о Министарској одговорности	30—
11. Закон о Експропријацији	30—
12. Закон о уређењу привредног Савјета	перп. 02—
13. Закон о привременом пословном реду у Народној Скупштини	40—
14. Закон о јавним зборовима и удружењима	20—
15. Закон о држ. буџету	30—
16. Закон о парохијском свештенству	50—
17. Закон о јавним правозаступницима	50—
18. Трговачки Законик	80—
19. Закон о порезу на алкохолна пића и таксирању судских пресуда	20—
20. Закон о поступку судском у кривичним дјелима	150—
21. Закон о поједи, насељену и уживању Бриске Горе	30—
22. Закон о измјенама и допунама у закону о изборима народних посланика	30—
23. Закон о административној подели Црне Горе	30—
24. Закон о Устројству судова у Кр. Црној Гори	30—
25. Закон о измјенама у Кривичном Законику	20—
26. Закон о измјенама и допунама у закону о порезу на приносод капитал и рада од 15. нов. 1905. год.	30—
27. Закон о Лову	30—
28. Закон о држав. повцу	30—
29. Закон о властима	50—
30. Закон о рудама	80—
31. Закон о измјенама и допунама о јавним правозаступницима	40—

Стеногр. Биљешке Цр. Нар. Скупштине:

Свеска за годину 1906.	перп. 4—
" " " 1907.	" 4—
" " " 1908.	" 2—
" " " 1909.	" 2—
" " " 1910.	" 4—
" " " 1911. (вап-редан сазив)	" 0:50

Албуми

— Јубиларна издања —

Албум слике из Црне Горе од 1910 године	перп. 3—
Албум Владајуће Куће Петровић—Његош од 1910 год.	4—
Албум Владајуће Куће Петровић—Његош у луксузном издању	50—

Цетиње, 1911.

Управа Држ. Штампарие

Јављамо сродницима, пријатељима, и кумовима, да ћемо давати годишњи нарастос нашем незаборављеном сину бра-ту, мужу, и оцу

† Јагошу Велимировићу
капетану артиљерије, и в. д. начелника министарства војног у недељу 11. децембра ов. год. у 10 сати пред врате у Влашкој цркви на Цетињу.
Ожалошћена
породица Велимировић.

вријеме анексије побјегао у Србију, помилуван је и пуштен на слободу.

Лијепо вријеме. Лијепо и топло вријеме, какво у ово доба године не памте ни најстарији људи, још једнако траје. Само, ако ово не платимо са снијегом и мећавама о Ђурђеву дану!

Пошта и саобраћај

Швајцарска за пошту. За проучавање поштанског саобраћаја даје нам и интересантне податке швајцарска статистика за 1910. год. Да би се што више развио саобраћај и његово благотворно дјелство, Швајцарска је прошле године, према новом закону о пошти, повећала плате и бројно стање поштанског особља у толикој мјери, да су сами лични расходи повећани били за 3,648.804 франака. Статистика рада показује да је та мера дала поволне резултате. У 1910. саобраћај је знатно нарастао. Више него у минулој години било је: 5,8 милиона дописних карата; 2,2 милиона штампањих предмета; новина (у самој унутрашњој служби) преко 9,3 милиона; међународних упутица 152.000; наплата 285.000; аманетних пошљака преко 2,2 милиона.

Биљешник

— Талијански краљ послао је на дар аустријском владару пет дивокоза из Valle d' Aosta. Животиње ће ресити звјерињак у Шенбруну.

— Кад су се обављали у главном граду Бразилије, Rio de Janeiro, политички избори, бацно је неко бомбу у изборну дворану. Убијено је 37 изборника, а много их је рањено.

— У Цариграду се водила расправа против убице опозиционалног новинара Зеки бега. Међу осталим је на расправи прочитана споменка умореног, упућена на младотурски одбор у Солуну, у којој се тешко оптужују разни министри ради корупције и других некоректности.

— Између Париза и Маконе провалили су неки дан у три поштанска вагона једног влака до сад непознати злочинци, те су однијели собом све што су однијети могли. Штета износи више милиона франака. Украђено је много писма и поштанских пошљака, које су биле одређене за Индију у везовима крунбених свечаности енглеског краља. Разбојници су провалили кроз кров у вагоне.

Разне вијести

Французи и дјеца. Француске породице настоје, да имају што мање дјеце. Тиме је угрожен развојак Француске и за то је влада законодавним путем настојала, да оњима, који имају више од двоје дјеце даде разних погодности. И ове су мјере користиле. Данас се занста у Француској повећао број дјеце. Пошљедња статистика показује, да у Француској има 218.000 породица, које имају до четворо дјеце, док је прије било само 150.000.

Муве и пиво. У Њемачкој је један етнолог студирао, шта раде разни народи, кад им мува упадне у пиво. Послије дугог и дугог студирања, он је дошао до ових закључака: Шпањолац плати и одмах изађе, Француз узме муву између прстију, притисне је, и почне грдити послугу, Инглеz просе пиво на пагос, а потом поручи другу чашу, Нијемац опрезно извади муву, Рус попије и муву заједно са пивом, Кинез извади муву, оближе је, па је потом поједе као мезе, јер сиротом човјеку је и мува заувар.

Занимљивости

— Прорачун града Загреб за наредну годину исказује у примању и издатуку 5,600.000 К.

— 1. маја наредне године ступиће у живот петролејски картел.

Несрећни случај. Синоћ је при-спино телеграм са Андријевице, да је командира г. Радомира Вешовића задесила велика несрећа не-предвиђеним случајем. Он се са породицом возио колима, која су се преврнула и све их избацила. Жена његова том приликом је тако несретно пала, да је убрзо умрла, док су остали ван сваке опасности и ако су нешто повријеђени. Овај жалосни глас на Цетињу дубоко је одекнуо и изазвао опште сажаљење. Глас о овој великој несрећи у толикој мјери коснуо племенито срце Њеног Величанства Краљице да је изјавила, да ће једно дијете г. Вешовићево узети за питомца.

Измишљотина. Један загребачки лист саопштава телеграм из Солуна, по којем су, тобоже, у новијим атентатима са бомбама по Македонији учествовали преобучени Црногорци.

Одиста је потоњих дана у неким мјестима Македоније било више атентата од стране домаћег живља, који се тога ужаснога средства на сваки начин није латио без големе псовље. Али, чињеница је да у реченим атентатима и оружаним покретима није учествовао ни један Црногорац. Да је тамо било Црногораца, оружани покрет можда би добио већи обим и оштрији карактер, и не би се олако претулио.

Према томе, кад не би ни било других доказа, да Црногорци нијесу имали удјела у поменутих окршајима, довољан би био овај потоњи, па да се свако увјери о неоснованости саопштења загребачког листа.

Закон о порези. У почелјељак послје подне у Н. Скупштини је претресан предлог закона о измјенама и допунама у закону о порезу од 15. новембра 1905. г. са измјенама и допунама од 29. децембра 1910. г. Овим су измјенама обухваћени порези на интерес од капитала, на монополисано артикле, и на приходе новчаних завода. Њега је и државни Савјет и финансијски одбор примио без измјена. Извјестилац је био Петар Војводић. У начелу је узео ријеч Вуко Кривокапић и истако како је овај закон неправедан, јер не заштићује сиромашне, те је тражио да се сиромашни издвоје од плаћања пореза на капитал. Он је, вели, још у одбору издвојио мишљење, да се учини разлика у плаћању порезе између оних који дају новац ради добити и оних који од тога живе. Извјестилац се томе захтијеву противи, јер налази да би на тај начин било злоупотребе. Тодор Булајић се сложио с Кривокапићем и говорно у прилог његова предлога. По томе се прешло на гласање и овај предлог је у начелу примљен са 46 против 2 гласа. У појединостима није вођена дебата и предлог је коначно примљен са 44 против 2 гласа.

Помилуван. Студент Павле Кујунџић, син српског посланика Косте Кујунџића из Босне, који је од стране војног суда осуђен био на двије године тамнице, што је за

Св. Никола у Институту. Јуче је у Дјевојачком Институту прослављен дан Св. Николе на тих, али свечан начин. Послије службе Божије у институтској капели одржано је благодарење за дуг живот Њихових Величанстава Цара Николе и Краља Господара. По свршеном благодарењу ученице су у свечаној сали отпјевале руску и црногорску химну, послје чега су се присутни разишли. Прослава се завршила синоћном представом Стеријиног комада „Биоград некад и сад“, кога су изводиле ученице старијих разреда. Представа је испала преко сваког очекивања: ученице су поједине улоге изводиле природно и са потпуним разумијевањем, што је изазвало велико задовољство. Послије представе настала је играња, која је трајала до 12 сати, када су се ученице и присутни разишли у пријатном расположењу.

Вратио се одсуства. Г. барон Сквити, талијански посланик, вратио се прије неки дан одсуства, које је краће вријеме провео у Италија.

Опоравља се. Према вијестима из Берлина, г. барон Гизи, аустроугарски посланик, опоравља се од тешке операције, коју је тамо издржао. Болесник је већ напустио постелу и шета по болесничкој одаји. Љекари увјеравају, да ће се убрзо моћи сасвијем опоравити и повратити на своју дужност.

Тешко оболио. Г. Ф. Јерговић, министар финансија, од два три дана тешко је оболио од јакога назеба са компликацијом у плућима. Г. министар за више дана по љекарском савјету неће смјети напустити постелу.

Од срца желимо уваженоме г. министру финансија што скорије оздрављење.

Рашко-призренски митрополит. За рашко-призренског митрополита цариградска васељенска патријаршија изабрала је у петак архимандрита Гаврила Дожића, родом из Црне Горе, из Мораче, а из браства Дожића-Меденице, које је на лијепоме гласу. Посвећење је било у недељу у Цариграду на свечан начин. Овај избор је од нарочитог великог значаја и ми му се од срца радујемо, као год што ће овај избор срдечно и радосно поздравити и сав српски народ у рашко-призренској епархији. Желећи новоме епископу сваку срећу и напредак, ми његов долазак на епархиску столицу поздрављамо свесрдно, дубоко увјерени да је овим избором наша општа ствар много добила. Исполајети деспота.

Одликовање. Г. Милан Павловић, први секретар министарства спољних послова, јуче је одликован Даниловим орденом V степена и златном медаљом за ревност, што је г. Павловић својим трудољубивим и ревносим радом у својој дугогодишњој служби заслужио, те му ово одликовање од срца честитамо.

Г. Нико Иванишевић, благајник министарства спољних послова, одликован је сребрном медаљом. Честитамо!

ЦЕНТРАЛА:
ТРЕБИЊЕ (Херцеговина)

ТРАВУНИЈА

ФИЛИЈАЛА:
ГРУЖ (Далмација)

трговачко, индустријско, отпремачко, комисионо и агентурно дионичарско друштво.

Велико складиште сваковрсног пиланог дрва: дасана, мурала, јеловог, пињевог, храстовог, буковог, сировог и куханог. Паркета букова и храстова.

Греда тесаних сваке димензије. Горивог дрва и енглешког каменог угљена.

Све уз врло умјерене дневне цијене.

Штампа Кр. Ц. Државне Штампарие.
Власник и одговорни уредник Радомир Кривокапић Орлински